ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΜΑΘΗΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Θέμα Διαγωνισμού: «Απεριόριστες επιθυμίες σε έναν περιορισμένο πλανήτη: Η πρόκληση της επιβίωσης»

Περιεχόμενα

1. Θεματικό πλαίσιο του διαγωνισμού 2
2. Σκοπός του διαγωνισμού 2
3. Κεντρικό ερώτημα του διαγωνισμού 3
4. Βασικές έννοιες του διαγωνισμού 4
   4.1 Ανάγκες και επιθυμίες 4
   4.2 Αγαθά και υπηρεσίες 4
   4.3 Περιορισμένοι πόροι και παραγωγικοί συντελεστές 4
   4.4 Στενότητα 5
   4.5 Το βασικό οικονομικό πρόβλημα 5
   4.6 Επιλογή και κόστος ευκαιρίας 6
   4.7 Οικονομική αρχή 6
5. Σύνδεση με τη βιωσιμότητα 6
6. Τι πρέπει να γνωρίζουν και να κατανοούν οι μαθητές 7
7. Κεντρικά ερωτήματα προς κατανόηση 8
8. Ενδεικτική μορφή αξιολόγησης 8
9. Τελική διατύπωση περιεχομένου 9
10. Εκπαιδευτικό υλικό και αξιοποίηση 9

1. Θεματικό πλαίσιο του διαγωνισμού

Ο 1ος Πανελλήνιος Μαθητικός Οικονομικός Διαγωνισμός για τη Γ' Γυμνασίου έχει ως βασικό αντικείμενο το οικονομικό πρόβλημα, δηλαδή την ανάγκη των ανθρώπων και των κοινωνιών να κάνουν επιλογές, επειδή οι ανθρώπινες ανάγκες και επιθυμίες είναι πολλές και συνεχώς εξελίσσονται, ενώ οι διαθέσιμοι πόροι για την ικανοποίησή τους είναι περιορισμένοι.

Το θέμα του διαγωνισμού «Απεριόριστες επιθυμίες σε έναν περιορισμένο πλανήτη: Η πρόκληση της επιβίωσης», εστιάζει στη βασική αντίφαση που βρίσκεται στον πυρήνα της οικονομικής σκέψης. Δηλαδή από τη μία πλευρά, οι άνθρωποι επιθυμούν διαρκώς περισσότερα αγαθά, υπηρεσίες, ανέσεις και δυνατότητες από την άλλη πλευρά, οι πόροι που απαιτούνται για την παραγωγή και την απόκτησή τους, όπως η φύση, η εργασία, το κεφάλαιο, ο χρόνος, η ενέργεια και οι πρώτες ύλες, δεν είναι απεριόριστοι.

Το περιεχόμενο του διαγωνισμού βασίζεται στο 1ο Κεφάλαιο του σχολικού βιβλίου Οικονομικά Α' Γενικού Λυκείου, με τίτλο «Το Οικονομικό Πρόβλημα», προσαρμοσμένο παιδαγωγικά στο γνωστικό επίπεδο μαθητών και μαθητριών Γ' Γυμνασίου. Το συγκεκριμένο κεφάλαιο περιλαμβάνει βασικές έννοιες όπως οι ανάγκες, τα αγαθά, η στενότητα, το βασικό οικονομικό πρόβλημα, το κόστος ευκαιρίας και η οικονομική αρχή.

Μέσα από τον διαγωνισμό, οι μαθητές καλούνται να κατανοήσουν ότι το οικονομικό πρόβλημα δεν αφορά αποκλειστικά τα χρήματα. Αφορά κυρίως το γεγονός ότι καμία κοινωνία δεν μπορεί να ικανοποιήσει όλες τις ανάγκες και επιθυμίες ταυτόχρονα, επειδή οι διαθέσιμοι πόροι είναι περιορισμένοι. Επομένως, κάθε άτομο, οικογένεια, επιχείρηση και κοινωνία χρειάζεται να κάνει επιλογές, να θέτει προτεραιότητες και να αποφασίζει πώς θα αξιοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα μέσα που διαθέτει.

2. Σκοπός του διαγωνισμού

Βασικός σκοπός του διαγωνισμού είναι οι μαθητές και οι μαθήτριες της Γ' Γυμνασίου να κατανοήσουν με απλό, ουσιαστικό και βιωματικό τρόπο, την έννοια του οικονομικού προβλήματος και τη σύνδεσή του με την καθημερινή ζωή, την κοινωνία και το περιβάλλον.

Ο διαγωνισμός επιδιώκει να βοηθήσει τους μαθητές να αντιληφθούν ότι οι άνθρωποι έχουν ανάγκες και επιθυμίες που μεταβάλλονται, αυξάνονται και επηρεάζονται από την κοινωνική ζωή, την τεχνολογία, τη διαφήμιση, την κατανάλωση και την επιθυμία για βελτίωση του βιοτικού επιπέδου. Ωστόσο, τα μέσα που διαθέτουν για να τις ικανοποιήσουν δεν είναι ανεξάντλητα. Παράλληλα, ο διαγωνισμός στοχεύει στην καλλιέργεια κριτικής σκέψης. Οι μαθητές δεν καλούνται απλώς να απομνημονεύσουν οικονομικούς όρους, αλλά να κατανοήσουν γιατί οι άνθρωποι και οι κοινωνίες επιλέγουν, τι θυσιάζουν όταν επιλέγουν και με ποια κριτήρια μπορούν να ιεραρχούν τις ανάγκες τους.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σύνδεση του οικονομικού προβλήματος με τη βιωσιμότητα. Οι μαθητές καλούνται να προβληματιστούν σχετικά με το πώς οι σημερινές επιλογές κατανάλωσης και παραγωγής επηρεάζουν τους φυσικούς πόρους, το περιβάλλον και τις μελλοντικές γενιές.

3. Κεντρικό ερώτημα του διαγωνισμού

Το κεντρικό ερώτημα του διαγωνισμού είναι το πώς μπορεί μια κοινωνία να ιεραρχήσει τις ανάγκες της, όταν οι ανθρώπινες επιθυμίες είναι απεριόριστες, αλλά οι διαθέσιμοι πόροι είναι περιορισμένοι; Το ερώτημα αυτό αποτελεί τον βασικό άξονα γύρω από τον οποίο οργανώνεται το περιεχόμενο του διαγωνισμού. Οι μαθητές καλούνται να σκεφτούν πώς λαμβάνονται οι αποφάσεις σε διαφορετικά επίπεδα.

Ένας μαθητής μπορεί να χρειαστεί να επιλέξει πώς θα αξιοποιήσει τον χρόνο ή το χαρτζιλίκι του. Μια οικογένεια μπορεί να πρέπει να αποφασίσει πώς θα κατανείμει το εισόδημά της ανάμεσα σε τρόφιμα, λογαριασμούς, εκπαίδευση, μετακινήσεις, ψυχαγωγία ή αποταμίευση. Αντίστοιχα, μια κοινωνία ή ένα κράτος μπορεί να πρέπει να επιλέξει αν θα δώσει προτεραιότητα στην υγεία, στην παιδεία, στις μεταφορές, στην προστασία του περιβάλλοντος, στην ενέργεια ή στην κοινωνική πρόνοια.

Μέσα από αυτόν τον προβληματισμό, οι μαθητές κατανοούν ότι η οικονομία δεν είναι μια αφηρημένη έννοια, αλλά ένας τρόπος σκέψης που βοηθά τα άτομα και τις κοινωνίες να λαμβάνουν αποφάσεις σε συνθήκες περιορισμένων πόρων.

4. Βασικές έννοιες του διαγωνισμού

Το περιεχόμενο του διαγωνισμού οργανώνεται γύρω από τις ακόλουθες βασικές έννοιες:

4.1 Ανάγκες και επιθυμίες

Οι μαθητές πρέπει να κατανοήσουν ότι οι ανάγκες εκφράζουν ελλείψεις που οι άνθρωποι προσπαθούν να καλύψουν. Ορισμένες ανάγκες είναι απαραίτητες για την επιβίωση, όπως η τροφή, το νερό, η ένδυση, η στέγη, η υγεία και η ασφάλεια. Άλλες ανάγκες συνδέονται με την κοινωνική ζωή, την επικοινωνία, την εκπαίδευση, την ψυχαγωγία, την τεχνολογία, την άνεση και τη βελτίωση του επιπέδου ζωής.

Στο πλαίσιο του διαγωνισμού, οι μαθητές καλούνται να διακρίνουν τις βασικές ανάγκες από τις επιθυμίες και να κατανοήσουν ότι δεν έχουν όλες οι ανάγκες την ίδια βαρύτητα. Η διάκριση αυτή είναι ιδιαίτερα σημαντική, γιατί όταν οι διαθέσιμοι πόροι είναι περιορισμένοι, τα άτομα και οι κοινωνίες πρέπει να αποφασίζουν ποιες ανάγκες θα καλυφθούν πρώτα.

4.2 Αγαθά και υπηρεσίες

Οι μαθητές πρέπει να γνωρίζουν ότι οι άνθρωποι ικανοποιούν τις ανάγκες τους μέσα από αγαθά και υπηρεσίες. Τα αγαθά μπορεί να είναι υλικά, όπως τρόφιμα, ρούχα, βιβλία, σχολικά είδη, κινητά τηλέφωνα και ποδήλατα, ή άυλα, δηλαδή υπηρεσίες, όπως η εκπαίδευση, η ιατρική φροντίδα, οι μεταφορές ή η τεχνική υποστήριξη.

Σημαντικό σημείο του διαγωνισμού είναι η κατανόηση της διαφοράς ανάμεσα στα ελεύθερα και στα οικονομικά αγαθά. Ορισμένα αγαθά προσφέρονται από τη φύση χωρίς άμεση ανθρώπινη προσπάθεια, ενώ τα οικονομικά αγαθά απαιτούν χρόνο, κόπο, εργασία, πρώτες ύλες, τεχνολογία και χρήματα για να παραχθούν ή να αποκτηθούν. Το σχολικό βιβλίο επισημαίνει ότι τα οικονομικά αγαθά βρίσκονται σε περιορισμένες ποσότητες σε σχέση με τις απεριόριστες ανάγκες των ανθρώπων.

4.3 Περιορισμένοι πόροι και παραγωγικοί συντελεστές

Οι μαθητές πρέπει να κατανοήσουν ότι οι πόροι μιας κοινωνίας δεν είναι απεριόριστοι. Οι βασικοί παραγωγικοί συντελεστές είναι η φύση, η εργασία και το κεφάλαιο. Η φύση περιλαμβάνει τους φυσικούς πόρους, όπως το έδαφος, το νερό, τα δάση, τα ορυκτά, την ενέργεια και τις πρώτες ύλες. Η εργασία αφορά τη σωματική και

πνευματική προσπάθεια των ανθρώπων που συμμετέχουν στην παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών. Το κεφάλαιο περιλαμβάνει τα μηχανήματα, τα εργαλεία, τις εγκαταστάσεις, τις υποδομές και την τεχνολογία που χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία. Επειδή οι πόροι αυτοί είναι περιορισμένοι, κάθε κοινωνία πρέπει να αποφασίζει πώς θα τους αξιοποιήσει με τρόπο αποτελεσματικό, υπεύθυνο και βιώσιμο.

4.4 Στενότητα

Η στενότητα αποτελεί βασική έννοια του διαγωνισμού. Υπάρχει επειδή οι ανθρώπινες ανάγκες και επιθυμίες είναι περισσότερες από τους διαθέσιμους πόρους που απαιτούνται για την ικανοποίησή τους. Η στενότητα εμφανίζεται σε πολλά επίπεδα. Ένας μαθητής μπορεί να έχει περιορισμένο χρόνο για διάβασμα, ξεκούραση και ψυχαγωγία. Μια οικογένεια μπορεί να έχει περιορισμένο εισόδημα. Ένα σχολείο μπορεί να έχει περιορισμένο προϋπολογισμό. Μια κοινωνία μπορεί να έχει περιορισμένους φυσικούς πόρους, περιορισμένες υποδομές ή περιορισμένα μέσα παραγωγής.

Η κατανόηση της στενότητας βοηθά τους μαθητές να αντιληφθούν γιατί οι άνθρωποι και οι κοινωνίες αναγκάζονται να κάνουν επιλογές. Το σχολικό βιβλίο συνδέει τη στενότητα με την ανεπάρκεια των συντελεστών παραγωγής και των αγαθών και υπηρεσιών για την πλήρη ικανοποίηση όλων των ανθρώπινων αναγκών.

4.5 Το βασικό οικονομικό πρόβλημα

Το βασικό οικονομικό πρόβλημα προκύπτει από τη σύγκρουση ανάμεσα στις απεριόριστες ανάγκες και στους περιορισμένους πόρους. Επειδή οι πόροι δεν επαρκούν για να καλυφθούν όλες οι ανάγκες, κάθε κοινωνία πρέπει να κάνει επιλογές και να απαντήσει σε τρία βασικά ερωτήματα:

Α) Τι θα παραχθεί και σε ποιες ποσότητες;
Δηλαδή ποια αγαθά και ποιες υπηρεσίες θεωρούνται πιο σημαντικά και πρέπει να παραχθούν κατά προτεραιότητα.

Β) Πώς θα παραχθεί;
Δηλαδή με ποιον τρόπο θα χρησιμοποιηθούν οι διαθέσιμοι πόροι, ώστε να επιτευχθεί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

Γ) Για ποιον θα παραχθεί;
Δηλαδή πώς θα διανεμηθούν τα αγαθά και οι υπηρεσίες που παράγονται και ποιοι θα έχουν πρόσβαση σε αυτά.

Τα τρία αυτά ερωτήματα βοηθούν τους μαθητές να κατανοήσουν ότι η οικονομία αφορά πραγματικές κοινωνικές αποφάσεις, οι οποίες επηρεάζουν την καθημερινή ζωή, την ποιότητα ζωής και την κατανομή των διαθέσιμων πόρων.

4.6 Επιλογή και κόστος ευκαιρίας

Επειδή οι πόροι είναι περιορισμένοι, κάθε επιλογή συνεπάγεται μια θυσία. Όταν κάποιος επιλέγει κάτι, ταυτόχρονα παραιτείται από κάτι άλλο. Το κόστος ευκαιρίας είναι αυτό που θυσιάζει κάποιος όταν επιλέγει μια λύση αντί για την αμέσως επόμενη καλύτερη εναλλακτική. Για παράδειγμα, αν ένας μαθητής επιλέξει να αφιερώσει το απόγευμά του στην ψυχαγωγία αντί για το διάβασμα, το κόστος ευκαιρίας είναι ο χρόνος μελέτης που χάνει. Αν μια οικογένεια διαθέσει περισσότερα χρήματα για τρόφιμα, μπορεί να χρειαστεί να περιορίσει άλλες δαπάνες. Αν ένα κράτος αποφασίσει να χρηματοδοτήσει ένα μεγάλο έργο, μπορεί να χρειαστεί να μειώσει τους πόρους που θα διέθετε σε κάποιον άλλο τομέα. Η έννοια αυτή βοηθά τους μαθητές να αντιληφθούν ότι κάθε οικονομική απόφαση έχει συνέπειες και ότι οι επιλογές δεν είναι ποτέ ουδέτερες.

4.7 Οικονομική αρχή

Η οικονομική αρχή αναφέρεται στην προσπάθεια αξιοποίησης των διαθέσιμων μέσων με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο, ώστε να επιτευχθεί το μεγαλύτερο δυνατό αποτέλεσμα με τη μικρότερη δυνατή θυσία.

Στο επίπεδο της Γ’ Γυμνασίου, η έννοια αυτή μπορεί να γίνει κατανοητή μέσα από απλά και καθημερινά παραδείγματα: σωστή οργάνωση χρόνου, αποφυγή σπατάλης, έξυπνη διαχείριση χρημάτων, εξοικονόμηση ενέργειας, υπεύθυνη κατανάλωση και προστασία των φυσικών πόρων.

5. Σύνδεση με τη βιωσιμότητα

Το θέμα του διαγωνισμού συνδέεται άμεσα με τη βιωσιμότητα, επειδή οι ανθρώπινες ανάγκες και επιθυμίες αυξάνονται συνεχώς, ενώ ο πλανήτης διαθέτει περιορισμένους φυσικούς πόρους. Η υπερκατανάλωση, η σπατάλη τροφίμων, η

αλόγιστη χρήση ενέργειας, η ρύπανση, η εξάντληση πρώτων υλών και η περιβαλλοντική υποβάθμιση δείχνουν ότι οι οικονομικές επιλογές έχουν συνέπειες όχι μόνο για το παρόν, αλλά και για το μέλλον.

Οι μαθητές καλούνται να κατανοήσουν ότι μια κοινωνία δεν αρκεί να προσπαθεί να παράγει και να καταναλώνει περισσότερα. Χρειάζεται να αποφασίζει ποιες ανάγκες είναι πιο σημαντικές, πώς θα χρησιμοποιεί υπεύθυνα τους πόρους της και πώς θα καλύπτει τις ανάγκες των ανθρώπων χωρίς να υπονομεύει τις δυνατότητες των επόμενων γενεών.

Η σύνδεση του οικονομικού προβλήματος με τη βιωσιμότητα βοηθά τους μαθητές να αντιληφθούν ότι η οικονομική σκέψη συνδέεται με την κοινωνική ευθύνη, την προστασία του περιβάλλοντος και τη δίκαιη διαχείριση των διαθέσιμων πόρων.

6. Τι πρέπει να γνωρίζουν και να κατανοούν οι μαθητές

Στο πλαίσιο του διαγωνισμού, οι μαθητές και οι μαθήτριες της Γ’ Γυμνασίου θα πρέπει να μπορούν:

I. Να εξηγούν με απλά λόγια τι είναι το οικονομικό πρόβλημα.

II. Να διακρίνουν τις ανάγκες από τις επιθυμίες.

III. Να αναγνωρίζουν ότι οι ανθρώπινες ανάγκες και επιθυμίες εξελίσσονται και αυξάνονται.

IV. Να εξηγούν τι είναι αγαθά και υπηρεσίες.

V. Να διακρίνουν τα ελεύθερα από τα οικονομικά αγαθά.

VI. Να κατανοούν ότι οι πόροι μιας κοινωνίας είναι περιορισμένοι.

VII. Να αναγνωρίζουν τους βασικούς παραγωγικούς συντελεστές: φύση, εργασία και κεφάλαιο.

VIII. Να εξηγούν την έννοια της στενότητας με παραδείγματα από την καθημερινή ζωή.

IX. Να συνδέουν τη στενότητα με την ανάγκη επιλογής.

X. Να κατανοούν ότι κάθε επιλογή συνεπάγεται μια θυσία.

XI. Να εξηγούν με απλά παραδείγματα την έννοια του κόστους ευκαιρίας.

XII. Να αναγνωρίζουν τα τρία βασικά οικονομικά ερωτήματα: τι θα παραχθεί, πώς θα παραχθεί και για ποιον θα παραχθεί.

XIII. Να κατανοούν γιατί μια κοινωνία χρειάζεται να ιεραρχεί τις ανάγκες της.

XIV. Να συνδέουν το οικονομικό πρόβλημα με τη βιωσιμότητα, την υπεύθυνη κατανάλωση και την προστασία του πλανήτη.

XV. Να προτείνουν τρόπους ορθής αξιοποίησης των περιορισμένων πόρων.

7. Κεντρικά ερωτήματα προς κατανόηση

Το περιεχόμενο του διαγωνισμού θα βοηθήσει τους μαθητές να απαντήσουν στα ακόλουθα ερωτήματα:

I. Γιατί οι ανθρώπινες ανάγκες και επιθυμίες θεωρούνται απεριόριστες;

II. Γιατί οι διαθέσιμοι πόροι μιας κοινωνίας είναι περιορισμένοι;

III. Τι σημαίνει στενότητα;

IV. Γιατί η στενότητα οδηγεί σε επιλογές;

V. Τι θυσιάζουμε κάθε φορά που επιλέγουμε κάτι;

VI. Τι είναι το κόστος ευκαιρίας;

VII. Πώς αποφασίζει μια κοινωνία ποιες ανάγκες θα καλύψει πρώτα;

VIII. Ποια είναι τα τρία βασικά ερωτήματα του οικονομικού προβλήματος;

IX. Πώς συνδέεται η οικονομική σκέψη με τη βιωσιμότητα;

X. Πώς μπορεί μια κοινωνία να καλύπτει τις ανάγκες της χωρίς να εξαντλεί τους πόρους του πλανήτη;

8. Ενδεικτική μορφή αξιολόγησης

Ο διαγωνισμός περιλαμβάνει ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής που εξετάζουν τόσο την κατανόηση βασικών οικονομικών εννοιών όσο και την ικανότητα εφαρμογής τους σε απλά παραδείγματα της καθημερινής ζωής.

Οι ερωτήσεις είναι κατάλληλες για μαθητές Γ' Γυμνασίου και αξιοποιούν παραδείγματα από την καθημερινή ζωή, όπως το χαρτζιλίκι, ο ελεύθερος χρόνος, η οικογένεια, το σχολείο, η κατανάλωση ενέργειας, η αγορά προϊόντων, η σπατάλη τροφίμων, οι μετακινήσεις και η προστασία του περιβάλλοντος.

9. Τελική διατύπωση περιεχομένου

Το περιεχόμενο του Πανελλήνιου Μαθητικού Οικονομικού Διαγωνισμού Γ' Γυμνασίου επικεντρώνεται στην κατανόηση του οικονομικού προβλήματος ως βασικού ζητήματος επιλογής, ιεράρχησης και υπεύθυνης διαχείρισης περιορισμένων πόρων.

Μέσα από το θέμα «Απεριόριστες επιθυμίες σε έναν περιορισμένο πλανήτη: Η πρόκληση της επιβίωσης», οι μαθητές καλούνται να αντιληφθούν ότι οι ανθρώπινες ανάγκες και επιθυμίες είναι πολλές και συνεχώς εξελίσσονται, ενώ οι πόροι που διαθέτουν τα άτομα, οι οικογένειες και οι κοινωνίες είναι περιορισμένοι.

Οι μαθητές θα εξετάσουν πώς η στενότητα οδηγεί σε επιλογές, πώς κάθε επιλογή συνεπάγεται κόστος ευκαιρίας και πώς οι κοινωνίες καλούνται να απαντήσουν στα βασικά οικονομικά ερωτήματα: τι θα παραχθεί, πώς θα παραχθεί και για ποιον θα παραχθεί.

Το περιεχόμενο του διαγωνισμού συνδέει τη βασική οικονομική σκέψη με τη βιωσιμότητα, την υπεύθυνη κατανάλωση και την προστασία του πλανήτη. Στόχος είναι οι μαθητές να κατανοήσουν ότι η οικονομία δεν είναι μόνο ζήτημα χρημάτων, αλλά ένας τρόπος σκέψης και λήψης αποφάσεων σε έναν κόσμο όπου οι επιθυμίες είναι απεριόριστες, ενώ οι πόροι είναι περιορισμένοι.

10. Εκπαιδευτικό υλικό και αξιοποίηση

Για την υποστήριξη της προετοιμασίας των μαθητών και μαθητριών, το περιεχόμενο του διαγωνισμού πλαισιώνεται από κατάλληλο εκπαιδευτικό υλικό, προσαρμοσμένο στο επίπεδο της Γ' Γυμνασίου. Το υλικό αυτό θα έχει ως στόχο να βοηθήσει τους μαθητές να κατανοήσουν τις βασικές έννοιες του οικονομικού προβλήματος, να τις συνδέσουν με παραδείγματα της καθημερινής ζωής και να αναπτύξουν κριτική σκέψη γύρω από ζητήματα επιλογών, περιορισμένων πόρων και βιωσιμότητας.

Το υποστηρικτικό υλικό περιλαμβάνει ενδεικτικά σχέδιο μαθήματος, συνοδευτικά φύλλα εργασίας, παρουσίαση, δραστηριότητες κατανόησης και επιλεγμένες επιστημονικές πηγές ανοιχτής πρόσβασης, οι οποίες θα σχετίζονται με το θέμα του διαγωνισμού. Όλα τα επιμέρους αρχεία ακολουθούν κοινή θεματική κατεύθυνση και συνδέονται με το βασικό ερώτημα του διαγωνισμού, δηλαδή πώς μπορεί μια κοινωνία να ιεραρχήσει τις ανάγκες της, όταν οι επιθυμίες είναι απεριόριστες και οι διαθέσιμοι πόροι περιορισμένοι.